

poročilih, in pa na vse tiste argumente, ki smo jih svoj čas zbrali v »Šolskih bilancijah«. Na tem mestu naj še enkrat to poudarimo, da po zakonu so namenjena šolska poročila občinstvu, ne pa višjim šolskim oblastim, katerim mora itak vsaki šolski ravnatelj vsako leto poslati posebno »glavno poročilo«.

Zgoraj omenjena šolska poročila, ki so nam bila doslej poslana, so ta-le:

Letno poročilo o zasebnih šolskih zavodih s pravico javnosti družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu za šolsko leto 1895—96. Založila »družba sv. Cirila in Metoda«. V Trstu. Tiskarna Dolenc. 1896. Str. 10.

Letno poročilo I. mestne petrazredne deške ljudske šole in obrtne pripravljalne šole v Ljubljani. Izdalo šolsko vodstvo na konci šolskega leta 1895/96. Založila I. mestna petrazredna deška ljudska šola v Ljubljani. Tisek R. Miličeve tiskarne. Str. 25.

Izvestje c. kr. državne nižje gimnazije v Ljubljani o šolskih letih 1894/95. in 1895/96. Na svetlo dal c. kr. ravnatelj Fran Wiesthaller. Vsebinska: 1.) Konstantin Veliki kot kristijan. Spisal prof. Jos. Jenko. 2.) Šolska poročila. Sestavil ravnatelj. V Ljubljani 1896. Založila c. kr. državna nižja gimnazija. Natisnila Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg. Str. 87. — Verujemo, da je prof. Jenka razprava, ki je opremljena z natančnimi navedki porabljenih virov, silno korektna in učena; glede jezika pa bi ji lahko kaj prigovarjali.

Knjižnice za mladino snopič 17.—18. (izdan dne 30. junija t. l. Cena 50 kr.) ima ta-le obseg: Tatarji na Moravskem ali Bog ne zapusti svojih služabnikov. Češki spisal Jos. Ehrenberger. Poslovenil S. G. ml. (str. 112) in pa: Gozdne cvetke. Štiri povesti in tri krajše razprave. Spisal Tone iz Gošče (Anton Žager), nadučitelj na Gorici (str. 113.—158.). Povesti so: 1. Materin blagoslov. — 2. Varuj se slabih tovarišev. — 3. Rešilni zvonček. — 4. Prizanesljivi kum. — Razpravice pa: 5. Kar koli delaš, delaj tako, kakor bi te kdo gledal. — 6. Pomagaj si sam. — 7. Ne povej vsega, kar veš. — Vzpričo obilih poslov ob sklepu šolskega leta doslej nismo utegnili prečitati tega dvojnatega snopiča; torej več o njem prihodnjič!

Izvestij Muzejskega društva za Kranjsko letnika VI. sešitek drugi je prinesel — poleg druge zanimive vsebine — na str. 49.—61. III. nadaljevanje zanimive razprave dr. Fr. Kosa, na katero smo že zadnjič opozorili naše čitatelje, in ki je naslovljena: »Kdaj so Slovenci prišli v svojo sedanjo domovino?« — Dr. Kosa razprava je vzpričo svoje zanimivosti in temeljitosti vsekakor vredna, da se posebej ponatisne.

Je li vse prastarina? Zabeležil M. M. Хостникъ. Trst. Tiskom in nakladaj Dolencve tiskarne. 1896. Ponatis iz »Edinosti«. Str. 16. — Ta prof. Hostnika članek je pisan v istem smislu, kakor g. Lamurskega proizvajanje o rabi pomožnika »bom« z dovršniki in o nekaterih drugih prepornih točkah slovenske slovnice. Kakor g. Lamurskij, tako se tudi prof. Hostnik zlasti obrača proti o. Škrabcu.

Tudi našemu uredniku je poklonil nekaj vrstic v predzadnjem odstavku svojega članka, pišoč (str. 15.): »Dovršni sedanjik je — *bodočnik*, to je obče-slavjanska posebnost, to je posebnost tudi večine slovenskega naroda, ne pa »surrogate«, kakor govori o. Stanislav. Ako je dovršni glagol ohranil svoja kačestva na Primorskem in Dolenjskem bolj, nego drugod, to dokazuje to le, da je bilo tam nemškovanja manj; no on živi v svojej pravici tudi v drugih krajih daleč od Gorice in Trsta, kakor to ne trdim le jaz, nego i Miklošič in drugi, in kakor je to trdil pred par leti tudi oni g. Viktor Bežek, ki zdaj zaščitnike svojega onkratnega učenja prišteva smešnim ljudem. (Kako žalostna metamorfoza učenega filologa!)« -- Ker se nam je po eni strani menda posrečilo dokazati, da naš urednik nikakor ni hotel smešiti g. Lamurskega, po drugi strani je pa o. St. Škrabec na platnicah zadnje številke »Cvetja« že napovedal, da odgovori tudi prof. Hostniku, tedaj si mi to pot prihranimo vsako repliko ter počakamo, kako se dalje razvije zanimivo preporno vprašanje o »bomkanju«.

Planinski vestnik, glasilo Slovenskega planinskega društva, je priobčil v 5. letošnji številki iz peresa prof. Levca zanimiv članek pod naslovom: »Nekaj opazk o naših zemljepisnih imenih«. Že v zadnji številki Zvonovi smo se bili namenili nanj opozoriti naše čitatelje, a nismo bili utegnili. Tu se je prof. Levec zopet lotil prav aktualnega predmeta, dokazujoč, kako nekatere izmed najnavadnejših domačih zemljepisnih imen rabimo ali krivo, ali pa jih ne razumemo. S čisto preprostimi sredstvi, brez učene navlake, a v znanem prikupljivem slogu nam je raztolmačil razmere med Savo Bohinjko in Savo Dolinko, potem da Ponca je Poldnica ali Poldnevnica, da je pravilno reči Klanški jezeri, a ne Lanski ali pa Belopeški jezeri. Mimogrede in pod zaglavjem »Še nekoliko popravkov« pa je prof. Levec razjasnil ali popravil še nekatere krivo rabo naših zemljepisnih imen. Naj bi njegov essay še druge razumnike, zlasti prijatelje turistik izpodbudil k podobnemu raziskovanju in pojasnjevanju domačega zemljepisačega imenstva, da bomo skoraj že dobro poznali vsaj to, kar je naše.

Materino delo za Boga in domovino. Pod tem naslovom je objavila »Primorčeva« številka z dne 13. junija t. l. v posebni prilogi vnovič to-le vabilo na naročitev: »Ta krasna knjiga hrvaška je doživela v enem letu tri izdaje; tretjo je pisatelj predelal po nasvetih merodajne kritike. — In po tretji izdaji je prirejen slovenski prevod, ki izide konec julija v »Goriški Tiskarni« A. Gabrščka.

Slovenska prireditelj te znamenite knjige bo nekoliko obsežnejša od izvirnika. Vendar smo udarili ceno le na 50 kr. za tiste, ki so se naprej naročili. Pozneje bo cena 70 kr. Naslovna stran bo primeren, umetniški izdelan barvotisk.

Že prva in druga izdaja hrvaške knjige sta zbudili povsod velikansko oduševljenje. Kolike vrednosti mora biti ta zlata knjiga, pričajo pisma devetih škofov (med temi dveh slovenskih), katera ponatisnemo v tej prilogi.

Knjigo tiskamo v 1500 iztiskih v nadi, da jo hitro razpečamo, in da bo kmalu potrebna tudi slovenska, morda še izboljšana druga izdaja. — In knjiga je res taka, da bi jo morala skrbno čitati sleherni slovenski